

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: Y. Y., zastoupený JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou se sídlem Májová 606/35, Cheb, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o ochraně před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 85/2025 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal o udělení dočasné ochrany podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“). Žalovaný však žalobci vrátil žádost jako nepřijatelnou z důvodu upraveného v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) tohoto zákona, tedy proto, že žalobce získal dočasnou ochranu již dříve v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Rumunsku. Žalobce se proto proti shora popsanému postupu žalovaného bránil zásahovou žalobou. V žalobě připustil, že mu v minulosti byla

udělena dočasná ochrana v Rumunsku. Přes jeho území však pouze přecházel a tamější dočasná ochrana mu byla udělena automaticky.

[2] Městský soud shora označeným rozsudkem žalobě vyhověl, tj. určil vrácení žalobcovy žádosti ze dne 10. 9. 2025 za nezákonný zásah a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před zásahem. V odůvodnění rozhodnutí předně konstatoval, že žalobcovy námitky mířily proti zákonnému důvodu nepřijatelnosti, jehož však žalovaný v této věci nepoužil [§ 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina]. Přesto byly samy o sobě způsobilé zpochybnit postup žalovaného podle nového ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Žalobce totiž srozumitelně namítal, že žádost byla shledána nepřijatelnou jen proto, že v minulosti získal dočasnou ochranu v Rumunsku.

[3] Městský soud dále zdůraznil, že žalovaný uplatňuje totožné námitky jako již v minulosti ve vztahu k závěrům ustálené judikatury k nepřijatelnosti žádostí o udělení dočasné ochrany ve smyslu § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Tato judikatura je přitom plně použitelná i v situaci nastalé po novelizaci právní úpravy zákonem č. 314/2025 Sb., tj. po doplnění nového, ač obsahově obdobného, důvodu nepřijatelnosti žádosti zakotveného pod písmenem f) tohoto ustanovení. K tam stanovené podmínce odmítnutí žádosti, podle níž žadatel musí být nebo v minulosti musel být držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie, městský soud vyslovil závěr, že se vznikem nároku na dočasnou ochranu ve smyslu článku 8 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) vzniká jejímu poživateli rovněž právo sekundární volby hostitelské země. Zjistí-li žalovaný po podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému členských států jako poživatelka dočasné ochrany nebo žadatelka o její udělení v jiném členském státě, je podle městského soudu povinen takovou žádost přijmout a vést o ni řádné správní řízení.

[4] Žalobce mohl dosáhnout na dočasnou ochranu již na základě toho, že splňuje podmínky článku 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ve spojení s článkem 8 směrnice o dočasné ochraně. Městský soud v této souvislosti poukázal také na ustálenou judikaturu, z níž plyne, že poživateli dočasné ochrany svědčí rovněž právo na sekundární volbu hostitelského státu. Tyto závěry přitom žalovaný nevyvrátil. Nic na nich podle městského soudu nemění ani obsah nového prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, neboť z něj neplyne, že by členský stát Evropské unie mohl žádost o udělení dočasné ochrany odmítnout, aniž by její důvodnost přezkoumal v řádném řízení. Vzhledem k tomu městský soud shledal nepřijetí předmětné žádosti nezákonným zásahem.

II. Kasační stížnost

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl, aby kasační soud rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k novému projednání.

pokračování

[6] Stěžovatel trval na tom, že právo na sekundární pohyb ze směrnice o dočasné ochraně neplyne. Směrnice toto právo výslovně nestanoví a česká národní právní úprava svědčí opačnému závěru. Nelze přitom uvažovat ani o přímém účinku směrnice. Z preambule směrnice naopak vyplývá, že umožnění dočasné ochrany osobám, jež ji získaly již v jiném členském státě, je v rozporu s jejím účelem. Sekundárnímu pohybu těchto osob se má naopak předcházet.

[7] Stěžovatel dále argumentoval obsahem bodů 4 a 6 odůvodnění nového prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ke směrnici o dočasné ochraně. Z něj dovodil, že evropské právo v případech opakovaného podání žádosti o dočasnou ochranu zavazuje správní orgány, aby žádost zamítly s tím, že toto zamítnutí může znamenat všechny formy jejího negativního posouzení. Obhajoval rovněž výklad, podle něhož je třeba zamítnout i žádost osoby, která v minulosti ochranu již získala, třebaže ji poté pozbyla. Stěžovatel poukázal také na související společné prohlášení České republiky a Německa, které podle něj blíže osvětluje interpretaci prováděcího rozhodnutí.

[8] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem městského soudu, že shora zmíněné body odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 nemohou změnit závěry judikatury kasačního soudu. Poukázal také na možnost stěhující se osoby podat žádost o pobytové oprávnění u Generálního konzulátu České republiky ve Lvově. Argumentaci podpořil statistickými údaji o úspěšnosti většiny takových žádostí. V této souvislosti odkázal také na obsah poslanecké rozpravy proběhlé před přijetím národní zákonné úpravy zakotvené nově v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Toto ustanovení podle něj není v rozporu s unijním právem.

[9] Žalobce se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté rozsudek krajského soudu přezkoumal podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v rozsahu napadeném kasační stížností.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že se totožnými otázkami nastolenými i v nyní projednávané věci podrobně zabýval již v řadě předešlých rozhodnutí (srov. například jeho rozsudky ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025 - 18, či ze dne 27. 2. 2026, č. j. 8 Azs 181/2025 - 26, shodně též ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 179/2025 - 18, a ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 181/2025 - 24). V nich také podrobně reagoval na argumentaci stěžovatele, která byla shodná jako v nynější věci. Nyní proto zdejší soud na tuto judikaturu navazuje a v dílčích podrobnostech na ni odkazuje.

[13] Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina, ve znění účinném od 3. 9. 2025, platí, že „[ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže
[...]

c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie, d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,

[...]

f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.“

[14] Ustanovení § 3 odst. 3 lex Ukrajina stanoví, že „[M]inisterstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z bromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.“

[15] Kasační soud předně ve shodě se shora podanými závěry městského soudu upozorňuje, že na aplikaci důvodu vrácení žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nadále plně dopadá jeho četná judikatura k otázce nepřijatelnosti žádosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Tuto otázku posuzoval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023 - 27, a sice s ohledem na výklad článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, poskytnutý Soudním dvorem Evropské unie v rozhodnutí ze dne 27. 2. 2025, věc *Krasiliva*, C-753/23. Na tomto podkladě dospěl kasační soud k závěru, že správní orgán je ve vztahu k osobě žádající o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, ač je vedena v informačním systému členských států již jako její držitel v jiném členském státě, povinen její žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Současně je povinen patřičně ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda doposud trvá.

[16] Nejvyšší správní soud tyto závěry posléze mnohokrát uplatnil i v mnoha případech, v nichž žalovaný žádost vrátil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Posledně uvedené ustanovení totiž obsahuje pouze kritéria, obsažená původně jen pod jeho písmeny c) a d). Na již dříve vysloveném závěru o jejich rozporu s unijním právem přitom nemohla nově připojená podmínka předchozího oznámení Ministerstva vnitra ve smyslu § 3 odst. 3 lex Ukrajina cokoli změnit. Například v rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025 - 18, proto Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[ž]ádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“ Nejvyšší správní soud nemá ani v projednávané věci důvod se od těchto závěrů odchýlit.

[17] Stejně tak stěžovatelova námitka absence práva na sekundární pohyb na základě směrnice o dočasné ochraně pomíjí předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu, která

pokračování

jeho existenci podrobně popsala již v minulosti. Pokud tedy městský soud v napadeném rozsudku argumentoval právem na druhotnou volbu hostitelského státu, postupoval plně v souladu s touto judikaturou. Závěry o existenci práva na druhotnou volbu státu, jež se opírají o systematický výklad směrnice o dočasné ochraně, lze nalézt již v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 - 42, č. 4682/2025 Sb. NSS. V rozsudku ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024 - 29, č. 4638/2024 Sb. NSS, odst. 42 až 45, Nejvyšší správní soud také odůvodnil přímý účinek zákazu stanovení méně příznivých podmínek, než jaké jsou vymezeny ve směrnici o dočasné ochraně. Pro nyní projednávanou věc proto Nejvyšší správní soud plně odkazuje na závěry zmíněných rozsudků.

[18] Ani stěžovatelova argumentace body 4 a 6 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 neobstojí, neboť ani zde nejde o první případ, kdy kasační soud reaguje v obdobné věci na stejný argument. Například v rozsudku ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28 (odst. 14), shledal, že uvedené body preambule tohoto prováděcího rozhodnutí pouze potvrzují nemožnost získat práva spojená s dočasnou ochranou v několika státech současně. V odstavci 15 téhož rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil ke stěžovatelským námitkám stran nemožnosti rozšiřovat práva poživatelů dočasné ochrany jen prostřednictvím prováděcích rozhodnutí Rady Evropské unie. Vyslovil se zde také k relevanci jednostranného prohlášení České republiky a Německa k návrhům prováděcích rozhodnutí. I v případě těchto námitek Nejvyšší správní soud již jasně vysvětlil, proč je stěžovatelův názor chybný, a v nynějším řízení není důvod na tomto závěru něco měnit.

[19] Stěžovatel dále namítal, že žalobce měl možnost požádat o pobytové oprávnění u Generálního konzulátu České republiky ve Lvově. K tomu kasační soud toliko podotýká, že existence různých možností legálního pobytu na území státu nedává správním orgánům právo vybírat za jednotlivce podle toho, co považují za vhodnější. Tato argumentace tak není případná ani obecně, ani ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu. Vzhledem k tomu nelze vzít v potaz ani skutečnost, že žádosti o standardní pobytové oprávnění podané u tohoto konzulárního úřadu jsou vesměs úspěšné.

[20] Ke stěžovatelově argumentaci úspěšností legislativního procesu při přijímání nového písmene f) do § 5 odst. 1 lex Ukrajina Nejvyšší správní soud podotýká, že městský soud v napadeném rozsudku nikterak nezpochybil existenci tohoto ustanovení v právním řádu. Především však nelze opominout, že přijatá změna je v rozporu s unijním právem bez ohledu na to, jak probíhal legislativní proces k doplnění nového zákonného důvodu nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[22] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného žalobce, nebylo v jeho případě prokázáno, že by mu v souvislosti

s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladu řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. června 2026

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu